

Informatschonen för de Europawahl 2024

Wat oder wokeen warrt wählt?

Bi de Europawahlen in de Europäasche Union (EU) warrt de Afordneten för dat Europäasche Parlament wählt. Dat Europäasche Parlament is de eenzig Vertreden vun EU-Börgerinnen un-Börger in de EU, de direkt wählt warrt. Dat sett sik ut Afordneten ut all EU-Länner tosamen. Dat Europäasche Parlament sitt in Straßburg, twee anner Steden sünd in Brüssel un in Luxemburg.

Dat Europäasche Parlament is een vun de wichtigsten Inrichtens in de EU. De Maten vun anner EU-Inrichtens warrt nich direkt wählt, sünnern vun de Regerens vun de enkelten EU-Länner bestimmt. To'n Bispeel:

- De Europäasche Raat sett sik ut de Staats- un Regerenschefs vun de EU-Länner tosamen.
- De Raat vun de Europäasche Union (kort: Raat) sett sik ut de Ministerinnen un Ministers vun de EU-Länner tosamen.
- Jeedeen EU-Land bestimmt en Kommissorin oder en Kommissoor för de Europäasche Kommisschoon för fief Johr.

Dat Europäasche Parlament steiht för de Intressen vun all Lüüd in de Europäasche Union, also vun üm un bi 450 Millionen Minschen. Vunwegen de direkte Wahl köönt de Lüüd, de wählen dörvt, bestimmen, woans sik dat Parlament tosamensetten deit. Dordör köönt se inwarken, wodennig dat Parlament arbeiden deit.

In dat Europäasche Parlament gifft dat nich so as in't düütsche Parlament Parteien, de regeert, un Parteien, de in de Oppositschoon sünd. Dat gifft Mehrheiten, de wesselt, dat kümmt op dat Thema an, wat jüst an de Reeg is. De enkelten Afordneten un Frakschonen köönt sülfst entscheden, wenn se afstimmt, för wat för en Papeer se stimmen wüllt.

To de wichtigsten Opgaven vun dat Europäasche Parlament höört to:

- **Gesetten geven:** So as dat Bundsgesetten geven deit, so gifft dat ok Gesetten, de gelt in de ganze EU. Ok de mutt man torechtmaken un denn besluten. De Europäasche Kommisschoon leggt en Gesett as Vörslag vör, un mit den mööt dat Europäasche Parlament un de Raat inverstahn ween.
- **Demokraatsche Kuntrullrechten:** Kommisschoon un Raat mööt in en fastleggt Tietruum gegenöver dat Parlament berichten, wat se doot. Wenn dat Parlament mit de Arbeit vun de Kommisschoon nich tofreden is oder Bedenken hett, denn kann dat sien Misstruen utspreken un de Kommisschoon sogor dwingen, torüch to treden.

- **Huushoaltsrecht:** Dat Parlament bestimmt mit, woveel Geld för wat utgeven warrt. Tosamen mit den Raat mutt dat Europäasche Parlament den Huushoaltsvörslag vun de Europäasche Kommisschoon tostimmen oder besluten, dat wat ännert warrt.

Dör den Verdrag vun Lissabon hett dat Europäasche Parlament siet 2009 baven to de Opgaav, en Präsidentin oder en Präsident vun de Europäasche Kommisschoon för fief Johr to wählen. De Präsident oder de Präsidentin vun de Europäasche Kommisschoon hett en wichtige Positschoon in de EU, in de Oort as en Regerenschef.

Wahlmodus

För de Wahl vun 705 Afordneten in dat Europäasche Parlament mutt jeede Land en bestimmte Tall an Afordneten schicken. Woveel Afordneten en Land in dat Parlament schicken kann, richt sik dorna, woveel Lüüd in dat Land leevt: Je na Tall vun de Inwahners kriggt jeede Land twüschen 6 un 96 Stöhl todeelt. De Bundesrepublik Düütschland schickt 96 Afordneten in dat Europäasche Parlament.

In Düütschland löppt de Wahl af na de Grundsätz vun de Proportschoon mit Wahlvörslääg op Listen. Düsse Vörslääg köönt vun Parteien för en Land oder as gemeensame List för all Länner opstellt warrn.

Dat Europäasche Parlament warrt för de Tiet vun fief Johr na de Grundsätz vun allgemeene, direkte, frie'e, glieke un geheeme Wahl wählt.

En 5%-Sparrklausel gifft dat bi de Europawahl nich.

Wahldag

De Europawahl finnt in Düütschland an'n Sünndag, den 09. Juni 2024, statt.

Wokeen dörv wählen?

Dat Recht to wählen hett jeede, de tominnst 16 Johr oolt un düütsche Staatsbürger is. Denn mutt he ok siet tominnst dree Maanden in Düütschland oder in en anner Staat, de de Europäasche Union tohören deit, wahren oder op Duer in't Land ween. För Düütschen, de in't Butenland leevt, hett de Bundswahlleiter op sien Nettsiet Informatshonen tosamenstellt ([Deutsche im Ausland - Die Bundeswahlleiterin](#)).

Ok de Börgerinnen un Börgers, de in de Bundesrepublik Düütschland wahren doot, man vun en anner EU-Land kaamt (Unionsbürgerinnen un Unionsbürgers), köönt an de Wahl to dat Europäasche Parlament deelnehmen, in de Bundesrepublik Düütschland oder in ehr Land, wo se herkamen doot.

Se mööt ok tominnst 16 Johr oolt ween un siet tominnst dree Manden in Düütschland wahren oder op Duer in't Land ween.

Dormit man wählen kann, mutt man in de List vun de Lüüd, de wählen dörvt – man nöömt dat Wählerverteeknis – vun dat tostännige Wahlrebeet indragen ween oder en Wahlschien hebben. Bet to'n 19. Mai 2024 schöllt de Lüüd ehr persönliche Wahlpost kregen hebben. Dor steiht denn ok allens över dat Wahllokal binnen. Wokeen keen Post kregen hett, liekers he wählen dörv, de schull sik bi dat Wahlamt vun sien Stadt, Gemeinde oder Amtsverwalten mellen.

Ok Unionsbörgerinnen un Unionsbörgers, de in Düütschland an de Wahl deelnehmen müchen, mööt in't Wählerverteeknis indragen ween.

Dorför giff dat twee Mööglichkeiten:

1. Indrag „vun Amts wegen“

Unionsbörgerinnen un Unionsbörgers, de wählen dörvt, warrt automaatsch vun de Gemeinde, de tostännig is, in en Wählerverteeknis indragen – man blots wenn se dat al mal för en fröher Wahl för dat Europääische Parlament beandraagt hebbt. Un se mööt an'n 28. April 2024 bi en Behöörd in Düütschland melln ween un twüschendör nich in't Butenland wahnt hebben. Se kriegt denn so as all, de wählen dörvt, vun de Gemeindebehöörd op't laatste bet to'n 19. Mai 2024 ehr Wahlpost.

Wenn man ut Düütschland wegtrocken is un de wedder torüch in de Bundesrepublik Düütschland trecken deit, mutt man wedder en Andrag stellen, dat man in't Wählerverteeknis opnahmen warrt.

Wenn Se unseker sünd, wat Se al in't Wählerverteeknis staht oder nich, denn schullen Se bi Ehr Raathuus oder bi Ehr Amtsverwalten nafragen.

2. Indrag op Andrag

Unionsbörgerinnen un Unionsbörgers, de nich automaatsch in en Wählerverteeknis idragen warrt (kiek bi Nummer 1), mööt en förmlichen Andrag stellen, dat se in't Wählerverteeknis indragen warrt. De Andrag mutt op laatst an'n **19. Mai 2024** bi de Gemeinde an'n Wahnoort ingahn. De Frist kann man nich länger maken.

De Lüüd, de den Andrag stellt, mööt em persönlich un mit de Hand ünnerschrievn un de Gemeinde in't Original henstüern. Dat langt nich, em per Mail oder Fax to schicken.

Dat Andragsformuloor kann man op de Websiet vun den Bundswahlleiter dalladen. ([Unionsbürgerinnen und -bürger - Die Bundeswahlleiterin](#)). Op en Markblatt finnt man Henwiesen, woans man dat Formuloor utfüllen schall. Ok bi de Wahlämter kriggt man Andragsformuloren.

Unionsbörgerinnen un Unionsbörgers, de de Europaafordneten vun ehr Land, wo se herkaamt, wählen wüllt, fraagt för mehr Informatschonen bidde bi de tostännige Steed an. Dat sünd de Butenlandsvertredens vun de Länner, wo de Lüüd herkaamt – de geevt mehr Utkumst, wat rechtens is un woans man vörgahn mutt.

Bidde acht Se dor op, dat man blots eenmal un blots persönlich dat Wahlrecht hett! Dat gelt ok denn, wenn man in mehr as een Land wählen dörv.

Wo geht dat to bi't Wählen?

Stimmzettel

För de Wahl warrt Stimmzettels bruukt. Jeedeen, de wählen dörv, hett een Stimm. Wokeen mehr as een Krüz maakt, den sien Stimmzettel gelt nich.

Urnenwahl

All, de wählen dörvt, köönt dat an den Wahldag twüschen morgens Klock acht un avends Klock söss doon. Dorto mutt man de Wahlpost un en Personalutwies oder en Reispas – bi Unionsbürgerinnen un Unionsbürgers den Identitätsutwies oder Reispas – mitbringen.

Dormit de geheeme Wahl richtig aflöppt, mutt de Wählerin oder de Wähler den Stimmzettel in de Wahlkabinen kennteken, tosamenfolen un em denn in en dichte Urne rinsmieten. In den Wahlraum dörv keeneen wat vun de Stimmafgaav to weten kriegen.

Dat Fotograferen in de Wahlkabinen is verbaden.

Briefwahl

Statts de Stimm in den Wahlraum aftogeven kann man ok vörher de Stimm dör Briefwahl afgeven. Wokeen Briefwahl maken will, de mutt dorför en Andrag stellen.

De Andrag is bi de Wahlpost dorbi, de mutt man denn an dat Wahlamt schicken, wat tostännig is.

Ünnerlagen för de Briefwahl kann man ok formlos per Nettbrief beandragen. Dorto mutt man Naam, Vörnaam, Geboortsdag un Adress vullstännig angeven. Denn gifft dat noch en Nummer ut dat Wählerverteeknis, de schull man ok mit opschrievn, de Nummer steiht in de Wahlpost.

In vele Gemeenden kann man ok op de ehr Internet-Siet af üm un bi Enn vun April en Andrag op Wahlschien un Briefwahl direkt stellen.

Dat Wahlamt schickt de Briefwahlünnerlagen to, wenn op den Andrag för den Wahlschien en richtige Adress steiht. Dat kann ok en Urlaubsadress ween. De Briefwahlünnerlagen warrt ca. af den 29. April verschickt, nadem de Bundswahlutschuss de Wahlvörslääg tolaten hett un de Stimmzettels druckt worrn sünd. Den Wahlbrief mutt man so rechttiedig torückschicken, dat he bet avends Klock söss an'n Wahldag in den richtigen Wahlraum lannt.

Wokeen de Ünnerlagen persönlich bi dat Wahlamt vun sien Gemeinde afhaalt, de kann de Briefwahl direkt dor maken un den Wahlbrief glieks dor afgeven.

Briefwahlunterlagen kann man noch bet to'n Friedag vör de Wahl, avends Klock söss, kriegen. Wokeen dorna krank warrt un dorüm nich in den Wahlraum wählen kann, de kann ok noch an den Wahldag bet nameddags Klock dree de Briefwahl beandragen.

Anner Wahlen un Afstimmen

In en poor Gemeenden is nich blots de Europawahl, dor warrt denn noch en Börgermeister direkt wählt oder dor is noch en Börgerentscheid. Ok hier gelt desülvigen Regeln bi de Briefwahl.

Uttellen

Af avends Klock söss tellt de Wahlvörstand in den Wahlraum de Stimmen ut un stellt fast, wat bi de Wahl rutkamen is. Ok de Briefwahlstimmen tellt se nu eerst. De Wahlbehörden stellt in de Wahlnacht fast, wat in de Stadt, Gemeinde oder in den Kreis an't Enn eerstmal rutkamen is. De Landswahlleider stellt in de Wahlnacht de Tallen vun't Land tosamen un mellt de an dat Bundswahlleid.

Dat Bundswahlleid maakt de Tallen in dat Wahlrebeet eerstmal torecht, wenn he allens vun de Landswahlleiders as gaue Mellen kregen hett. Dorbi höllt he sik an dat, wat dat Gesett vorgifft.

Wat in Sleswig-Holsteen bi dat Uttellen rutkamen si, dat kann man ünner www.wahlen-sh.de nakieken.

Dat afslaten Resultat

Na den Wahldag geiht de Arbeit för de Wahlbehörden wieder. De Resultaten vun de enkelden Wahllokalen warrt nakieken. Schull dat Fehlers bi dat Faststellen vun't Resultat geven hebben, warrt de verbetert. An'n 20. Juni 2024 stellt de Landswahlutschuss dat afslaten Resultat för Sleswig-Holsteen fast; de Bundswahlutschuss rekennt later dat Resultat för ganz Düütschland ut.

Inspraken gegen de Wahl

Jeede Person, de wählen dörv, kann binnen twee Maanden na den Wahldag en Inspraak inleggen un seggen, dat de Wahl nich gellen schall. Se kunn menen, dat dat Fehlers vör un bi de Wahl geven hett. Över de Inspraken entscheedt de Bundsdag, wenn de Wahl prööv't warrt. Wenn de Inspraak aflehnt warrt, kann man sik besweren. Denn entscheedt an't Enn dat Bundesverfatensgericht.